

Kilen, Resenborg og Hornet

Landskabet er hovedsagelig formet af strømmende vand under isens afsmeltning i slutningen af sidste istid for ca. 15.000 år siden.

Kilen er bunden af den tunnel, hvor smeltevand strømmede under isen mod gletsjerporten i isranden ved Kjærgaardsmølle. Uden for isranden aflejrede smeltevandet sand og grus i Klosterhedesletten. Landskabet er stort set fladt, men gennemføres af smeltevandsdale fra den sidste del af istiden. Erosionsdale i siderne af smeltevandsdalene giver stedvis landskabet karakter af bakker (falske bakker), når det betragtes fra smeltevandsdalen. Oven for Kilens skrænter har isen aflejret morænejorden i et lavt kuperet landskab.

I 1980 blev 584 ha af arealerne omkring Kilen fredet. Siden 1952 har Kilen været reservat, hvilket især har sikret, at området har betydning som rasteplass for svømmefugle i træktiden og om vinteren, hvor der lejlighedsvis kan opleves fugle i tusindvis. Fredningen omkring Kilen sikrer, at offentligheden i dag kan færdes ad stien omkring Kilen og opleve denne spændende natur på egen hånd.

Vandet i Kilen kan reguleres med slusen i dæmningen (fra 1856). Tidligere var slusen stort set kun åben ved lavvande, men i de senere år har den også været åben ved mindre højvande, hvorved vandudskiftningen og vandets saltholdighed er øget. Tidligere tiders problemer med dansemyg og højt næringsindhold i det delvist ferske vand (vestenden) er herved blevet formindsket.

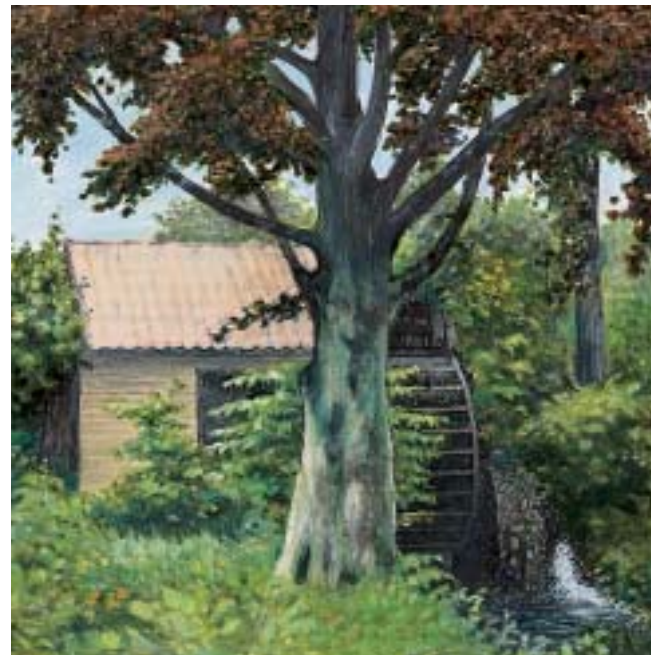
Oldtid

Det store antal gravhøje fra stenalderen og især bronzalderen vidner om tidligere tiders færdselsruter og bosættelser. På markerne er der fundet mange redskaber fra stenalderen. Et enkelt sted er der ca. 2.000 år gamle digevoldinger – lave brede volde der var markskel i jernalderen.

Fra nyere tid findes hulveje og hjulspor, der er rester af en færdselsrute, der har eksisteret siden oldtiden. Oldtidsvejen, som den kaldes, følger israndslinien fra Bovbjerg forbi Kjærgaardsmølle til Viborg. Hele vejen er tæt markeret af en række gravhøje.

Kjærgaardsmølle

Kjærgaardsmølle er den lokale betegnelse for landskabet omkring den tidligere vandmølle. Møllebygningerne brændte i 1913 og hermed ophørte omkring 500 års mølledrift på stedet. Det dambrug der ligger sydvest for mølledammen, blev oprettet allerede omkring århundredskiftet.

Naturskolen Kjærgaard Mølle

I 1973 købte staten ejendommen. Sammen med kommunerne Lemvig, Thyborøn/Harboøre, Struer og Nr. Nissum Seminarium påbegyndte Skov- og Naturstyrelsen i 1978 landets første naturskole med fuldtidsansat personale.

Naturskolen besøges årligt af ca. 4.500 børn og 1.500 voksne. Formålet med Naturskolen er, gennem selvoplevelse, at skabe respekt for livet og naturressourcerne, og dermed at motivere til at beskytte den natur, vi er afhængige af.

Fugle

På Kilen raster om vinteren til tider hvinænder i tusindtal og stor skallesluger i hundredevis. I mindre antal ses gråand, troldand, blishøne, mågearter, skarv og hejrer. Lille skallesluger ses regelmæssigt.

Fra slutningen af marts ses også gravænder, taffelænder, toppet lappedykker og lejlighedsvis mange andre arter.

Ved vestenden af Kilen, ca. 200 m inde ad stien fra Kjærgaardsmøllevej, er der et særligt godt sted at se på fugle. Overalt i Kilen kan man foråret igennem følge den toppede lappedykkers karakteristiske parringsadfærd.

Ved Kjærgaardsmølle ses fra eftersommeren ofte isflugl, vandstær og fiskeørn. I mølledammen yngler troldand og ved møllehjulet anbringer bjergvipstjerten ofte sin rede.

Pattedyr

Omkring solopgang og -nedgang er chancerne for at opleve f.eks. hare, ræv, rådyr eller nogle af mårdyrene størst. Odderen og birkemus – to af Danmarks sjældneste pattedyr – har næsten ideelle levesteder her.

Fisk

Struer Fritidsfiskerforening opdrætter og udsætter laksefisk helt fra netbure i vestsiden af Kilen under højspændingsledningen. Herudover findes skrubber, ål, regnbueørreder (undslupne dambrugsfisk), hundestejler og lejlighedsvis sild. I Vasen Bæk findes en lille stamme af oprindelige ørreder.

Velkommen til Kilen, Resenborg og Hornet

Området er beliggende umiddelbart vest for Struer. Landskabet er især formet ved isens afsmeltning i slutningen af sidste istid, og et stort antal gravhøje og andre forhistoriske levn vidner om tidligere tiders færdselsruter og bosættelser. Kilen er det nordøstlige hjørne af Klosterheden Plantage (6.400 ha). Der er udarbejdet vandretursfolder nr. 111 for Klosterheden.

Afmærkede vandreruter. I området er afmærket fem vandreruter – se folderkortet. Specielt kan nævnes stien omkring Kilen.

Naturskole. Kjærgaard Mølle er indrettet som naturskole.

Hundeskov. I den nordlige del af Hornet er etableret en hundeskov, hvor man må have sin hund med uden snor – dog skal den være under kontrol.

Legeplads. Øst for hundeskoven er anlagt en skovlegeplads

Overnatningsmuligheder. I Resenborg Plantage findes en primitiv overnatningsplads med shelters og bålplads. Den kan frit benyttes.

Handicapforhold. Området er ikke særlig egnet til færdsel med kørestol. I hundeskoven findes dog en 600 m lang sti, der er velegnet for kørestolsbrugere.

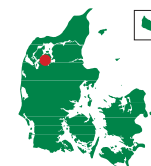

Folderen er udgivet i samarbejde med: Ringkøbing Amt og Struer Kommune.

Skov- og Naturstyrelsen kan lokalt kontaktes ved Klosterhedens Statsskovdistrikt, tlf. 97 81 00 33, skovognatur.dk

● Kilen-Hornet

»Vandreture i Statsskovene« er en serie foldere over udvalgte naturområder. De kan fås på biblioteker og turistbureauer, samt ved indgangene til mange af områderne. Se også skovognatur.dk

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

- forvalter statsejede skove og andre naturområder i hele landet
- tager ved driften hensyn til befolkningens friluftsliv, produktion af træ og beskyttelse af natur- og kulturværdier.

**Skov- og Naturstyrelsen forvalter
190.000 ha skov- og andre naturområder**

Kilen, Resenborg og Hornet

117-0302 Grafisk tilrettelæggning og kort: Parabol. Tegninger: Poul Andersen. Tryk: Phonix Trykkeriet A/S. Denne tryksag bærer det nordiske miljømærke Svane. Licensnr. 541 006

Skov- og Naturstyrelsen
Vandreture i Statsskovene nr. 117

Rød vandrerute rundt om Kilen

Turen er ca. 14 km lang og går gennem noget af Danmarks smukkeste og mest varierede natur.

Udtrykket, "at færdes over stok og sten", passer fint på ruten, der stedvis følger befæstede stier og veje, men for størstedelens vedkommende blot er markeret over græsmarker med kvæg, langs høje skrænter, i kanten af rørsumpe, gennem utallige områder med kildevæld og ad fugtige kølige skovstier.

Den varierede natur er med andre ord et overflødhorn af forskellige plantesamfund, hvor der er næsten uendelige muligheder for at studere landskaber, planter og dyr.

Der bør afsættes 4-5 timer til hele turen. Hunde må ikke medtages på de private arealer.

Blå og rød vandrerute i Hornet

Arealet er med sine mange løvtræbevoksninger et af de mest varierede skovområder i Klosterheden.

Landskabet veksler mellem morænelandskabet i den nordlige del omkring Kobbelhøje og hedesletten syd for.

I Skramsdale mødes fem erosionsdale fra morænelandskabet og hedesletten i en meget dyb og smuk smeltevandsdal, der danner grænse mellem de to landskabsformer.

Med sine 55 m over havets overflade udgør den største af Kobbelhøje det højeste punkt i Klosterheden, og herfra er der en god udsigt.

Fra østsidens bakker med hedevegetation er der en storslået udsigt over smeltevandsdalen Bredkjær og Kjærgaardsmølle mod Kilen. Se forsiden af folderen. Der findes to afmærkede ture i Hornet, en blå og en rød.

På Naturstien - rød afmærkning - inspireres skovgæsten af teksttavler til at opleve naturen med alle sanser.

I hundeskoven er anlagt en 600 m lang sti, der er velegnet for kørestolsbrugere. I den indhegnede Hundeskov er det tilladt at lufte "Fido" uden snor.

Blå og gul vandrerute i Resenborg Plantage

Størstedelen af arealet var privatejet indtil 1983. Det blev opkøbt og tilplantet af konsul Schou fra Struer i 1903. I en avisartikel om konsulen og plantagen skriver Struer-forfatteren Johs. Buchholtz omkring 1920:

Til enhver tid har han sagt velkommen til alle mennesker: "Her er fri adgang for enhver. Jeg gemmer ikke naturens skønhed for min egen mund".

På grund af det stærkt skrånende terræn, den gode jordbund, den kystnære beliggenhed og mange områder med løvtræer, ligner Resenborg mere en østdansk blandingsskov end en vestjysk plantage.

Om foråret kan opleves en stor mangfoldighed af fuglestemmer, og en varieret flora i skovbunden.

På blå tur - Træturen - i nordenden af skoven præsenteres mere end 25 forskellige træarter.

Den primitive overnatningsplads med shelter og bålplads kan frit benyttes.

